

**Uchwała Nr XXIII/165/2020
Rady Gminy Radzanów
z dnia 22 grudnia 2020 roku**

**w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
na rok 2021**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym / Dz.U. z 2020 r. poz.713 ze zm./ w związku z art. 10 ust. 2 i 3 z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. z 2020 r., poz. 2050) **Rada Gminy Radzanów** uchwała co następuje:

§ 1

Uchwała się **Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 dla Gminy Radzanów** stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Radzanów.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 roku.

Przewodniczący Rady Gminy

Cezary Jurkiewicz

Załącznik
do uchwały Nr XXIII/165/2020
Rady Gminy Radzanów
z dnia 22 grudnia 2020 r.

*GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII NA 2021 ROK*

GMINA RADZANÓW 2020

Postanowienia ogólne

Podstawa prawna działań związanych z zapobieganiem narkomanii.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r., poz. 2050.) stanowi, iż zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii realizują organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie określonym w ustawie. Zgodnie z art. 10 ust. 1 - przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy.

Wprowadzenie

Narkotyki, środki psychoaktywne i dopalacze, a także nikotyna należą do najbardziej rozpowszechnionych używek wśród młodych ludzi. Sięgając po nie młodzi ludzie próbują często pokonać swoją nieśmiałość, oddalić lęki oraz przywrócić wiarę w siebie. Dzieje się tak dlatego, że używanie tych substancji powoduje zwolnienie przewodnictwa komórek nerwowych, co między innymi daje w efekcie poczucie rozluźnienia i poprawienia nastroju.

Okres dojrzewania to czas, podczas którego młodzi ludzie próbują odnaleźć swoją tożsamość i niezależność. Często osiągają to poprzez eksperymentowanie oraz kwestionowanie przekonań i oczekiwań dorosłych. Wpływ rodziców na dorastające dzieci staje się coraz słabszy.

W okresie tym młodym ludziom bardziej zależy na opinii i aprobacie rówieśników niż rodziców i innych osób dorosłych. Najsilniejszy wpływ na zachowanie wielu nastolatków wywierać może grupa rówieśnicza lub inna grupa nieformalna.

Jeśli w danej grupie eksperymenty z narkotykami, alkoholem czy papierosami lub dopalaczami są jednym ze sposobów spędzania wolnego czasu, to może to mieć istotny wpływ na młodego człowieka i popchnąć go na drogę uzależnienia. Zażywanie narkotyków dopalaczy oraz środków psychoaktywnych bywa też często rozpaczliwą próbą manifestacji własnej woli dziecka, kiedy rodzice próbują decydować za niego o wszystkim i narzucać swoje zdanie.

Aby zapobiegać powyższemu zjawiskom należy dostarczać dzieciom i młodzieży jak najwięcej pozytywnych bodźców i umiejętnie kierować ich czasem wolnym.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 stanowi kontynuację oraz uzupełnienie wcześniej prowadzonych w Gminie Radzanów działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.

Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Radzanów.

„Diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych” dla Gminy Radzanów opracował Krajowy Ośrodek Kształcenia Administracji w Krakowie.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w gminie Radzanów wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska:

1. Dorośli mieszkańcy
2. Dzieci i młodzież szkolna
3. sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

Rzetelnie przeprowadzona diagnoza jest fundamentem do planowania różnych programów rozwiązywania problemów społecznych. Wiedza, której dostarcza diagnoza pozwala na odpowiednią alokację zasobów w polecane programy.

Dlatego jakość wykonanej diagnozy jest znacząca dla tworzenia właściwych i adekwatnych działań w społeczeństwie.

Diagnoza przeprowadzona w Gminie Radzanów w jednym ze swoich rozdziałów zawiera dane badawcze dotyczące problemu narkotykowego i nikotynowego oraz innych substancji psychoaktywnych.

Problem narkotykowy (narkomania) – według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, jest to: *„stałe lub okresowe używanie w celach niemedycznych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków*

Problem nikotynowy (nikotynizm) – jest zjawiskiem, które polega na regularnym zażywaniu tytoniu, w skład którego wchodzi nikotyna – silna trucizna oraz szereg innych substancji, które wykazują negatywny wpływ na nasz organizm. Nikotynizm jest uzależnieniem fizycznym i psychicznym.

Problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Poruszony tu został problem używania narkotyków z perspektywy dorosłych mieszkańców. Celem było poznanie opinii oraz doświadczeń respondentów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

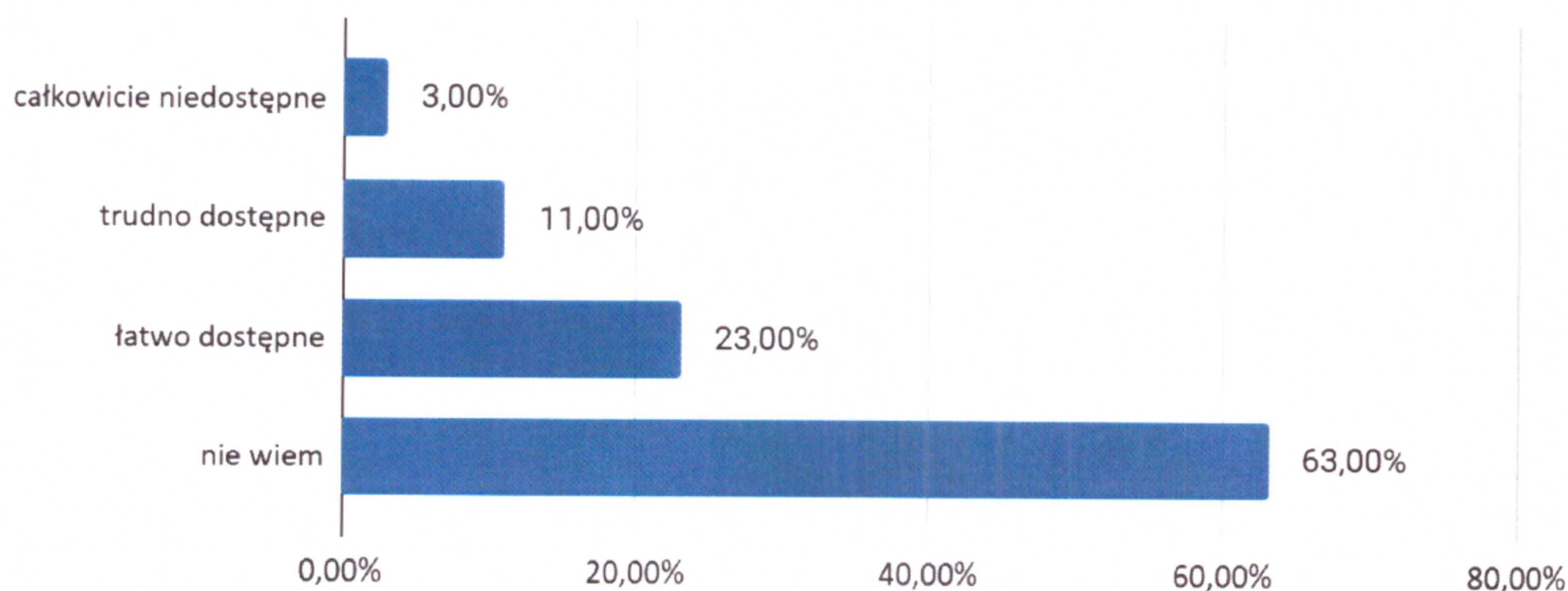
W pierwszym pytaniu ankietowani zostali zapytani o zażywanie narkotyków. Mieszkańcy biorący udział w badaniu w większości przyznali, iż nigdy nie sięgnęli po środki psychoaktywne – takiej odpowiedzi udzieliło 92,00% osób. Wśród tych osób, które zażywały narkotyki 4,00% badanych zadeklarowało, iż zrobiły to jednokrotnie

Na kolejne dwa pytania dotyczące sięgania po narkotyki odpowiadały te osoby, które w poprzednim pytaniu zadeklarowały, iż miały kiedykolwiek kontakt z narkotykami.

Mieszkańcy, którzy mieli kontakt z narkotykami przyznali, iż zażywali marihuanę (87,50%), dopalacze (25,00%), leki (25,00%) i ekstazy (12,50%).

Głównymi powodami sięgania po substancje psychoaktywne przez dorosłych mieszkańców gminy były: ciekawość (62,50%), wpływ znajomych (25,00%), chęć lepszej zabawy (25,00%) czy dotrzymanie towarzystwa (25,00%).

Na pytanie dotyczące możliwości pozyskania narkotyków na terenie zamieszkiwanej Gminy Radzanów, większość respondentów odpowiedziało, że nie wie czy istnieje możliwość zakupu narkotyków – 63,00%. 23,00% badanych podaje, że są łatwo dostępne, a zdaniem 11,00% są one trudno dostępne. Dla 3,00% badanych narkotyki są całkowicie niedostępne.

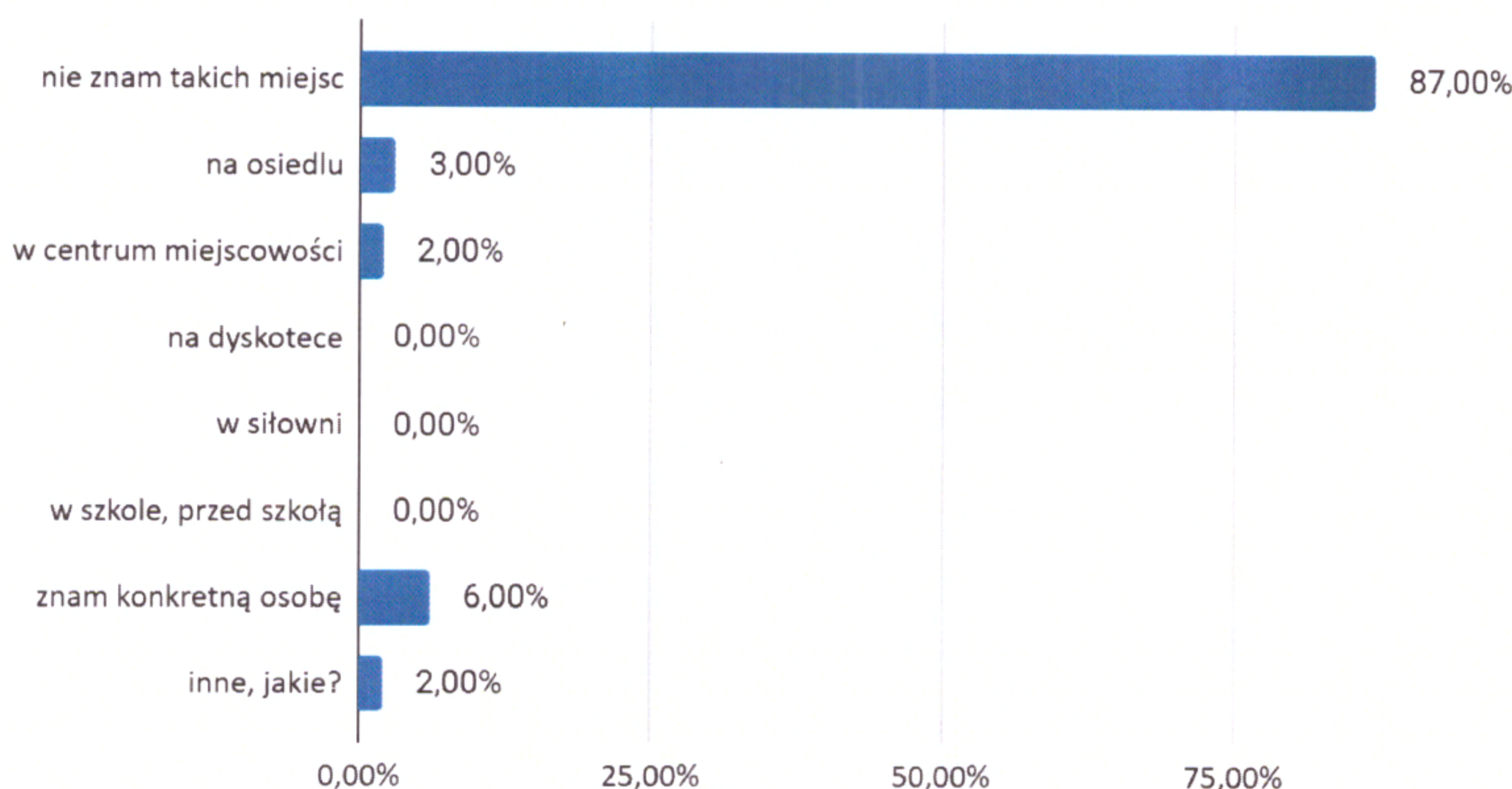

Ankietowani w pytaniu o możliwość pozyskania dopalaczy na terenie miejsca zamieszkania, mieli ocenić czy istnieją trudności w ich zdobyciu. 4,00% badanych twierdzi, że pozyskanie dopalaczy jest całkowicie niedostępne. Trudno dostępne są w opinii 7,00% respondentów,

a według 15,00% są łatwo dostępne. 74,00% badanej społeczności nie potrafi ocenić, czy można pozyskać dopalacze w miejscu ich zamieszkania.

W odniesieniu do wcześniejszych pytań, poproszono respondentów o wskazanie, gdzie w gminie mogą nabyć narkotyki lub dopalacze 87,00% mieszkańców odpowiedziało, że nie zna takich miejsc.

Wynikać to może z obawy o poniesienie konsekwencji prawnych przez siebie, bądź z obawy przed osobami rozprowadzającymi substancje psychoaktywne. Pozostali mieszkańcy przyznali, że znają konkretną osobę, u której można zakupić narkotyki bądź dopalacze – 6,00% oraz, iż można je zdobyć na osiedlu (3,00%) i w centrum miejscowości (2,00%). Respondenci wskazali inne miejsca, podając tv.

Kolejne pytanie miało na celu sprawdzenie wiedzy i poglądów ankietowanych na temat substancji psychoaktywnych. 3,00% ankietowanych twierdzi, że wszystkie narkotyki są bezpieczne o ile używa się ich odpowiednio, zaś 92,00% osób nie zgodziło się z tą opinią, a 5,00% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

30,00% mieszkańców twierdzi, że marihuana nie powinna być klasyfikowana jako narkotyk, natomiast 38,00% badanych uważa, że marihuana powinna być zaliczana do narkotyków. 32,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Ze stwierdzeniem „Okazjonalne zażywanie narkotyków nie prowadzi do uzależnienia” zgodziło się 15,00% osób, a 69,00% nie zgodziło się z tą opinią. 15,00% ankietowanych wskazało odpowiedź „nie wiem”.

88,00% ankietowanych uważa, że dopalacze nie są bezpieczną alternatywą dla narkotyków. 9,00% osób nie potrafiło odnieść się do tego stwierdzenia. 3,00% badanych sądzi, że dopalacze są bezpieczniejszą formą narkotyków.

12,00% badanych twierdzi, iż posiadanie narkotyków nie powinno być karalne, zaś 84,00% osób uważa, że należy karać posiadanie narkotyków. 4,00% osób wskazało odpowiedź „nie wiem”.

Według 97,00% ankietowanych mieszkańców nieodpowiednie jest przychodzenie do pracy pod wpływem narkotyków lub dopalaczy. 1,00% badanych uważa, że przychodzenie do pracy pod wpływem środków psychoaktywnych, to nic złego. 2,00% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Jak wynika z dokumentu diagnozy wiedzę dotyczącą substancji psychoaktywnych ankietowani mieszkańcy czerpią głównie z nowych mediów, tj. telewizji i Internetu – takiej odpowiedzi udzieliło 84,00% badanych. 26,00% respondentów czerpie wiedzę z prasy, 23,00% od lekarzy. 7,00% respondentów nie szuka i nie zdobywa wiedzy na ten temat. 2,00% mieszkańców podało inne źródła, wskazując własne doświadczenia i szkolenia.

Badanie dzieci i młodzieży

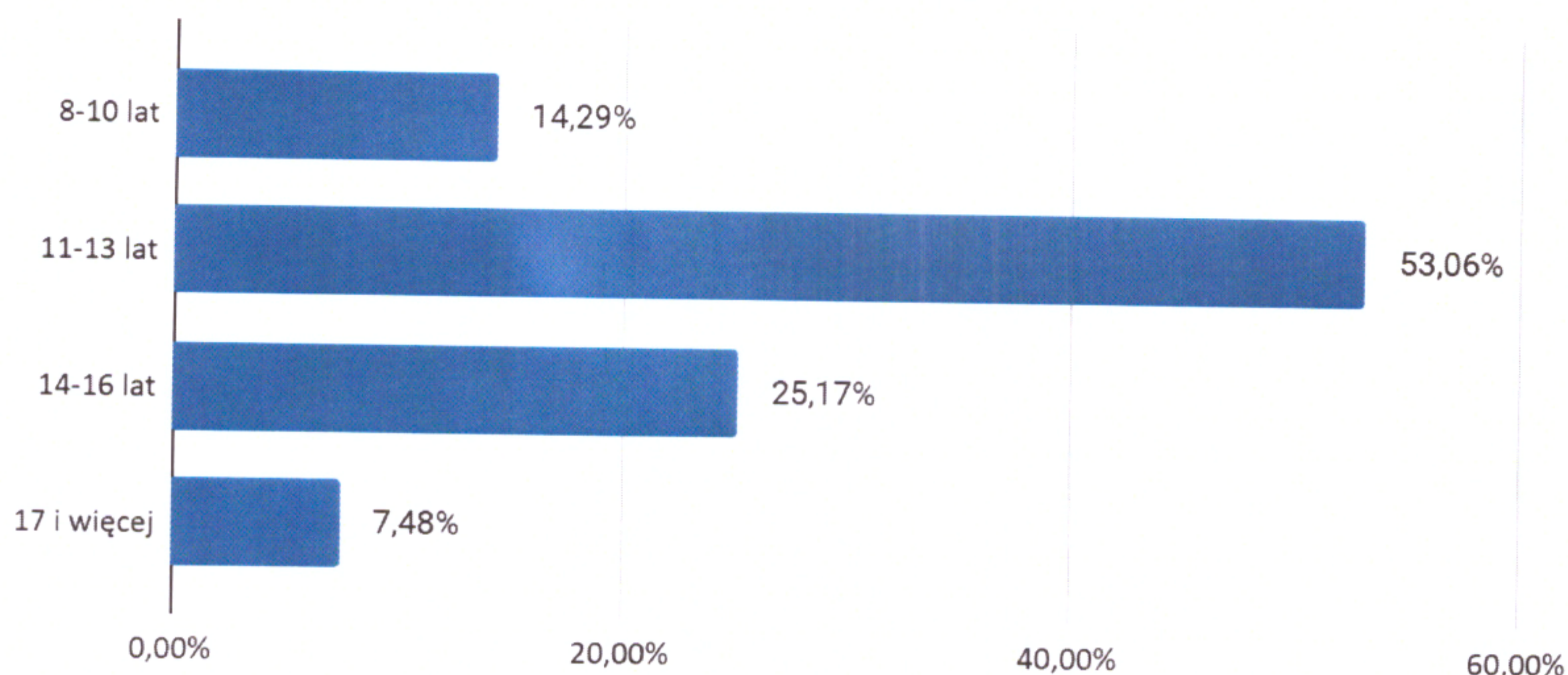
Uczniowie, podobnie jak poprzednie grupy, zostali przebadani za pomocą metody ankietowej. Cały kwestionariusz składał się z pytań, w których badani poproszeni zostali o wyrażenie swoich opinii na tematy zawarte w blokach tematycznych oraz podzielenie się własnymi obserwacjami tego, co się dzieje w ich otoczeniu.

Na końcu ankiety umieszczona została metryczka w celu określenia płci oraz wieku i klasy.

W badaniu ankietowym na terenie Gminy Radzanów w dwóch szkołach wzięło udział 147 uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych, z czego 51,02% próby stanowiły dziewczynki, a 48,98% chłopcy.

Najliczniejszą próbę badawczą stanowili uczniowie z VII klasy (28,75%). Pozostałą część próby stanowili uczniowie z klasy VI (17,69%), z klasy IV (10,20%), z klasy VIII (10,20%) i z klasy V (8,16%). 25,17% badanych to uczniowie klas ponadpodstawowych.

Najliczniejszą część badanych uczniów stanowiły osoby między 11, a 13 rokiem życia - 53,06%. Ankietowani w wieku 14 - 16 lat tworzyli grupę 25,17%, a w wieku 8 - 10 - 14,29%. 7,48% stanowili uczniowie w wieku 17 i więcej lat.

Problem narkotykowy z perspektywy dzieci i młodzieży

Konsumpcja substancji psychoaktywnych i wzrost zainteresowania nimi wśród osób młodych wiązany jest ze zmianami systemowymi w Polsce, które spowodowały większą dostępność do narkotyków oraz umożliwiły wejście na polski rynek nowych substancji psychoaktywnych. Problem stał się na tyle istotny, że w latach 1999-2001 przeprowadzono pierwszy Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Na początku XXI wieku dostrzeżono spadek konsumpcji narkotyków. W ostatnich latach dostrzegalne jest obniżenie zainteresowania młodych osób sięganiem po narkotyki, jednak nastąpił wzrost używania marihuany i haszyszu, które uważane są przez wielu za narkotyki miękkie i nieszkodliwe.

Nowym zagrożeniem są substancje psychoaktywne powszechnie zwane dopalaczami, które mają działanie podobne do narkotyków. Ich skład nie do końca jest znany, a na rynku wciąż pojawiają się ich nowe rodzaje. Wyniki kontroli przeprowadzonej przez NIK w 2013 r. wskazały, że narkotyzowanie się jest jedną z form patologii, z jaką spotykają się w szkołach uczniowie.

Ponad 30,00% uczniów przyznało, że było świadkiem narkotyzowania się lub słyszało o takich sytuacjach od koleżanek i kolegów.

Celem badania było oszacowanie skali problemu wśród uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych w Gminie Radzanów oraz sprawdzenie wiedzy uczniów dotyczącej środków psychoaktywnych.

Uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych zapytano, czy próbowali kiedykolwiek zażywać narkotyki. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 97,22% chłopców i 98,67% dziewczynek nigdy nie próbowało substancji psychoaktywnych. Natomiast 2,78% uczniów oraz 1,33% dziewczynek przyznało, że kiedykolwiek próbowali narkotyków, dopalaczy oraz innych substancji psychoaktywnych.

Na kolejne osiem pytań dotyczące narkotyków i dopalaczy odpowiadały te osoby, które w poprzednim pytaniu zadeklarowały, iż miały kontakt z tymi substancjami.

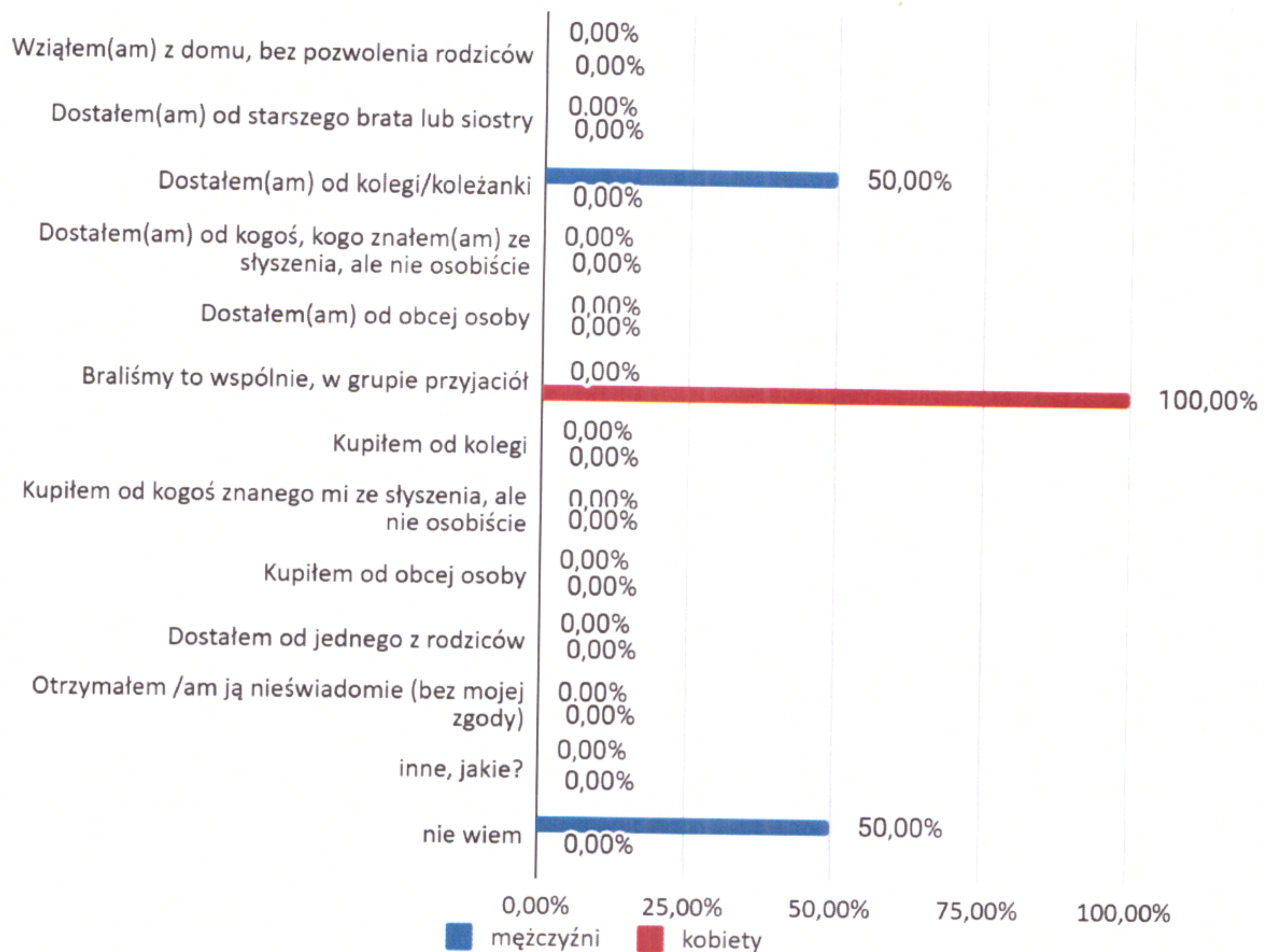
Jak wynika z badań, 100,00% dziewczyn i 50,00% chłopców inicjację narkotykową przeszło w wieku 14 - 16 lat. 50,00% chłopców pierwszy kontakt z substancjami psychoaktywnymi miało w wieku 11 - 13 lat.

Wszyscy chłopcy, którzy zażywali substancje psychoaktywne, sięgnęli po marihuanę lub haszysz - 100,00%.

100,00% dziewczynek deklaruje, że próbowały marihuany i haszysz, ponadto 100,00% dziewczynek wskazuje inne formy konopi.

Uczniowie zapytani o okoliczności zażywania narkotyków po raz pierwszy, odpowiedzieli następująco: 100,00% uczniów zażywało narkotyki ze znajomymi na podwórku, zaś 100,00% uczennic w czasie imprezy towarzyskiej.

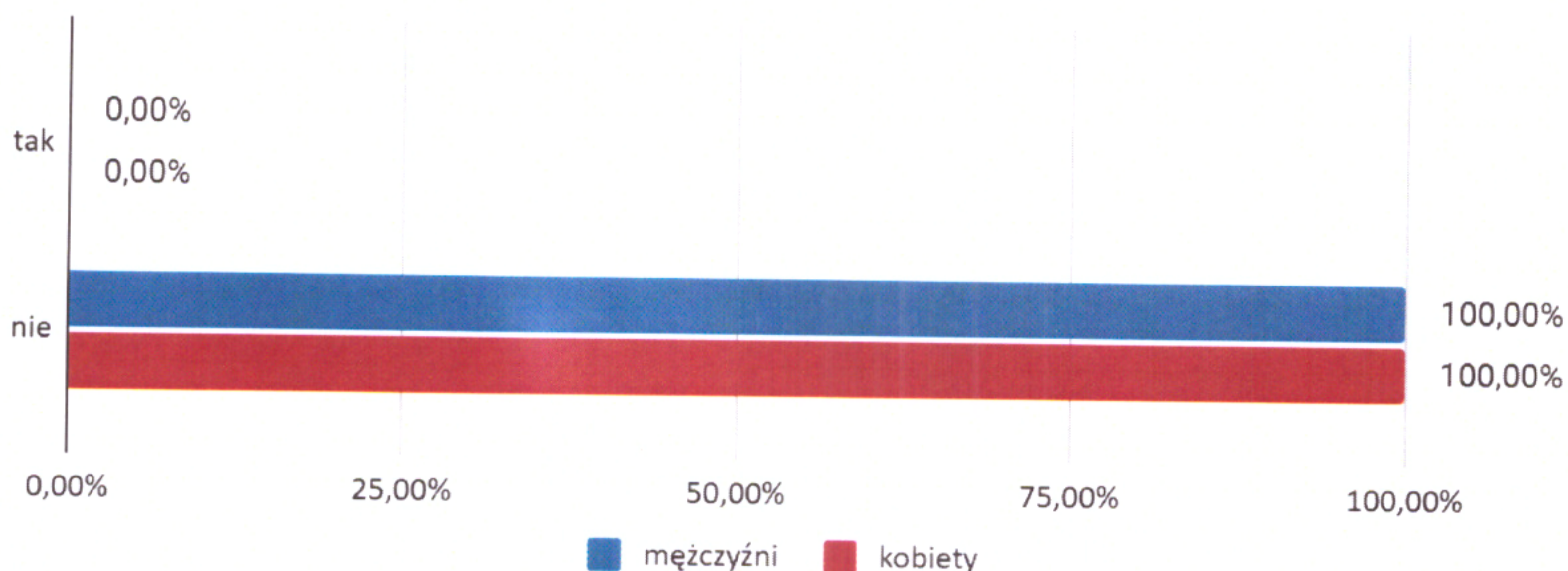
W następnym pytaniu uczniowie mieli wskazać skąd pozyskali substancję psychoaktywną. 100,00% dziewczyn zadeklarowało, że brały wspólnie w grupie przyjaciół. Chłopcy wskazali, że dostali od kolegi (50,00%) oraz zadeklarowali, iż nie wiedzą skąd ją wzięli (50,00%).

Na pytanie o motywy sięgnięcia po środki psychoaktywne, 100,00% dziewczynek wskazało ciekawość oraz 100,00% zadeklarowało przyjemność/relaksację. 100,00% chłopców wskazało ciekawość, 50,00% zadeklarowało również chęć odczucia przyjemności/relaksacji.

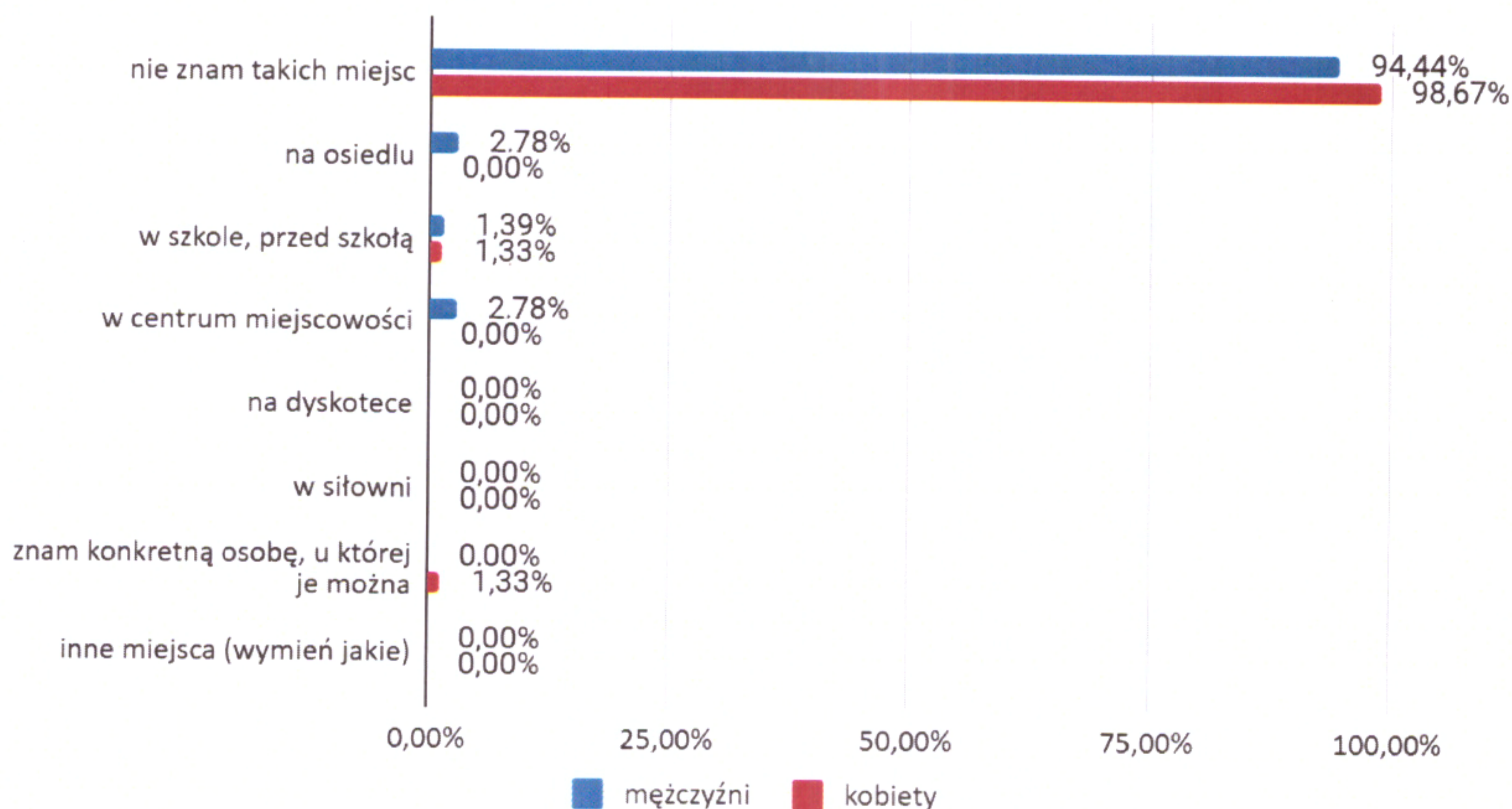
Wszystkie dziewczynki (100,00%) wskazały, że zdarzyło im się zażywać środki psychoaktywne w barze, klubie. Natomiast 100,00% chłopców przyznało, że miało to miejsce na podwórku. Chłopcy wskazali również: teren szkoły (50,00%), u koleżanki, kolegi (50,00%) oraz podczas wycieczek szkolnych (50,00%).

Kolejne pytanie skierowane do uczniów dotyczyło wiedzy rodziców uczniów na temat zażywania narkotyków przez dzieci. 100,00% chłopców twierdzi, że ich rodzice nie wiedzą o spożywaniu przez nich substancji psychoaktywnych. Wszystkie dziewczynki (100,00%) również zadeklarowały, iż rodzice nie wiedzą o tym fakcie.

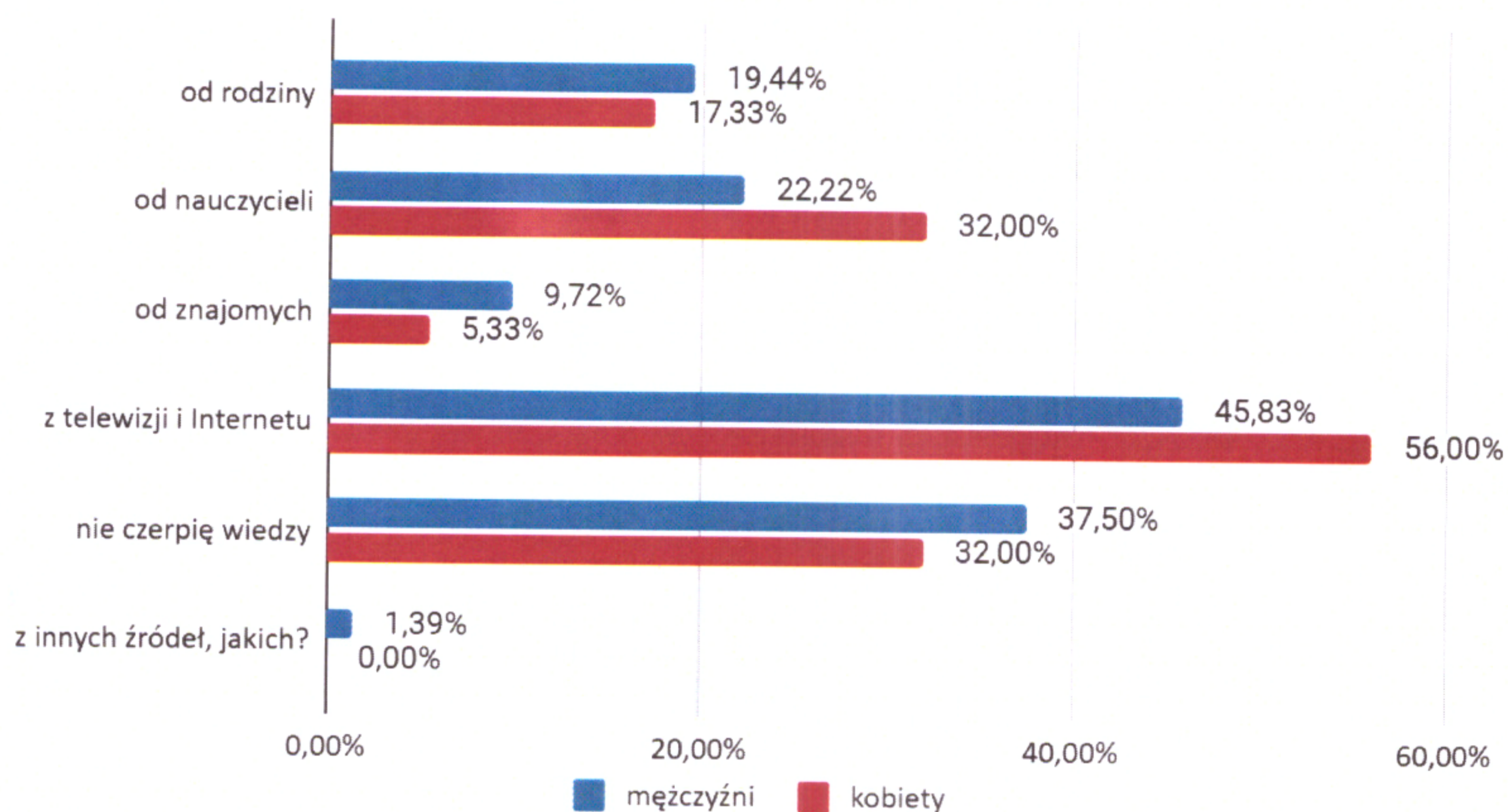
Wszystkich ankietowanych uczniów zapytano, o trudność zdobycia narkotyków i dopalaczy w ich miejscowości. Uczniowie odpowiadali bardzo podobnie. Pewien procent uczniów obu płci uważa, że pozyskanie substancji psychoaktywnych w ich najbliższym otoczeniu jest trudne (47,22% chłopców, 33,33% dziewczynek). 1,39% uczniów oraz 2,67% uczennic twierdzi, że jest to łatwe. Pozostałe 51,39% uczniów oraz 64,00% uczennic nie ma zdania na ten temat, może to świadczyć o tym, że nie są zainteresowani tematyką narkotyków oraz dopalaczy.

Zdecydowana większość badanej grupy uczniów (94,44%) i uczennic (98,67%) twierdzi, że nie zna miejsc, gdzie można zdobyć narkotyki lub dopalacze w Gminie Radzanów.

Uczniów zapytano o to, czy według nich zażywanie narkotyków i dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia. Zdecydowana większość młodych respondentów przyznała, że narkotyki i dopalacze są zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia (86,11% chłopców, 80,00% dziewczynek). Trudność w odpowiedzi na to pytanie miało 4,00% dziewczynek i 4,17% chłopców.

Ważną rzeczą w dzisiejszych czasach jest odpowiednie edukowanie młodzieży w temacie zagrożeń i konsekwencji płynących z zażywania alkoholu i środków psychoaktywnych. Większość uczniów czerpie wiedzę ze środków masowego przekazu, jakimi są Internet i telewizja, gdzie informacje na powyższy temat znalazło 45,83% chłopców oraz 56,00% dziewcząt. Ponadto, pokaźna grupa ankietowanych, stanowiąca 37,50% chłopców i 32,00% dziewczynek, nie czerpie wiedzy na temat narkotyków oraz dopalaczy. 1,39% uczniów wskazało odpowiedź inne, bez podania konkretnych przykładów.

Profilaktyka z perspektywy dzieci i młodzieży

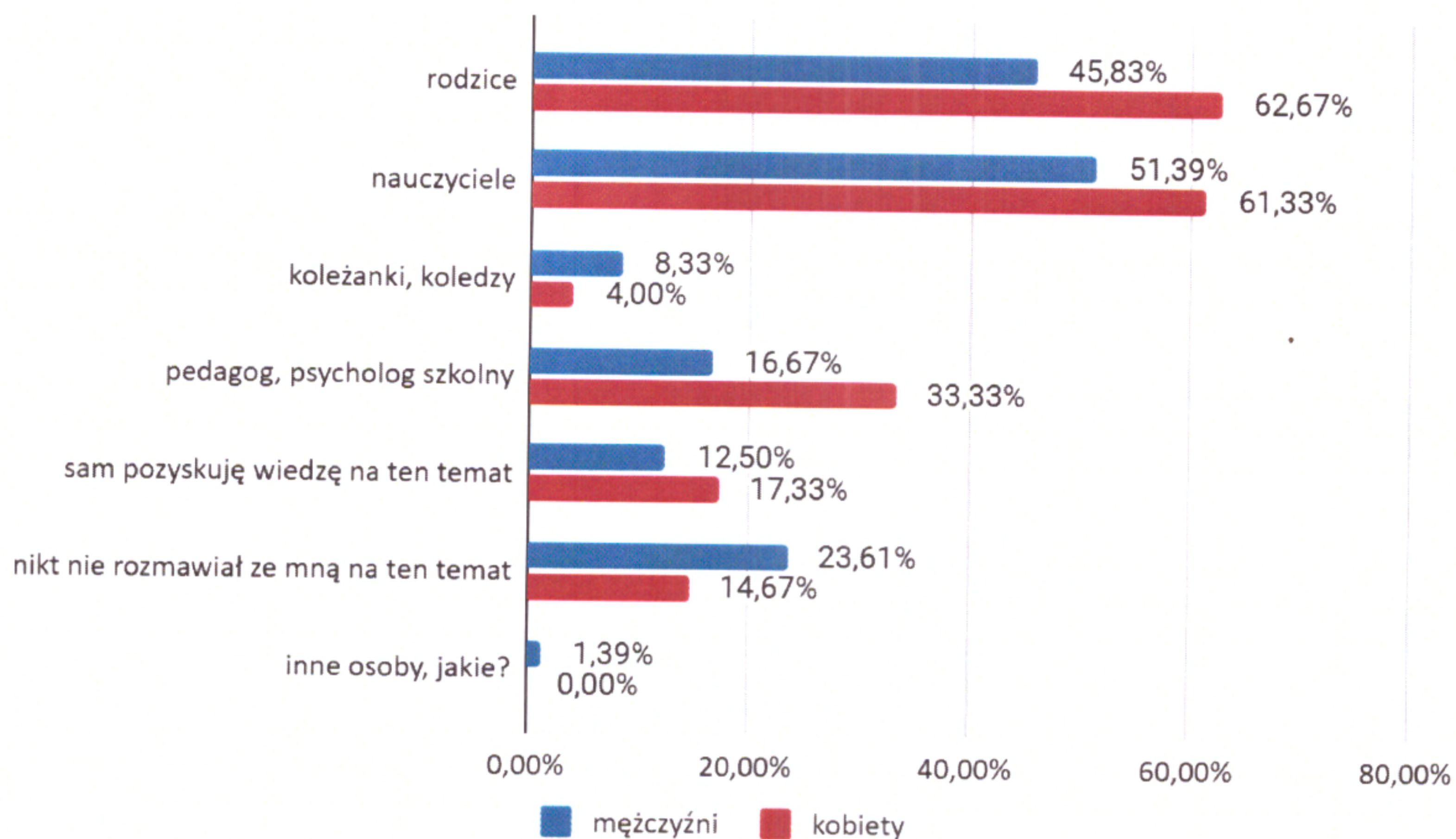
Kolejny blok pytań skierowanych do uczniów dotyczy wiedzy i postaw uczniów względem alkoholu i substancji psychoaktywnych. Na początek uczniów poproszono o wskazanie powodów sięgania przez młodzież po substancje zakazane.

Możemy zaobserwować, że najczęściej była to ciekawość (59,72% chłopców, 68,00% dziewczynek) oraz chęć zaimponowania innym (44,44% chłopców, 56,00% dziewczynek).

W odpowiedzi „inne, jakie?” respondenci wymienili relaks, oderwanie od rzeczywistości oraz odreagowanie stresu.

Uczniów zapytano o negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków i dopalaczy. Większość badanych wskazała zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego (73,61% chłopców, 66,67% dziewczynek). Respondenci wskazywali także odpowiedzi, jak: nieodpowiednie towarzystwo (34,72% chłopcy, 46,67% dziewczyny), obniżenie efektywności nauki (43,06% chłopcy, 37,33% dziewczyny), pogorszenie relacji rodzinnych (40,28% chłopcy, 37,33% dziewczyny), pogorszenie relacji koleżeńskich (33,33% chłopcy, 28,00% dziewczyny) oraz poważne kłopoty finansowe (34,72% chłopcy, 21,33% dziewczyny). 18,06% uczniów i 22,67% uczennic nie potrafiło wskazać negatywnych konsekwencji, a 2,78% uczniów i 1,33% uczennic sądzi, że nie występują negatywne konsekwencje.

Uczniowie zapytani o to, kto rozmawiał z nimi na temat działania i szkodliwości środków, takich jak alkohol, narkotyki, dopalacze, papierosy, zadeklarowali, że byli to głównie nauczyciele (51,39% chłopców, 61,33% dziewczynek) i rodzice (45,83% chłopców, 62,67% dziewczynek). Ankietowani wskazali również, że nikt nie rozmawiał z nimi na ten temat (23,61% chłopców, 14,67% dziewczynek). Uczniowie wskazali odpowiedź inne, wskazując telewizję.

Kolejno, młodzi ankietowani najchętniej zwróciliby się z problemem dotyczącym uzależnienia od narkotyków, dopalaczy do ich rodziców i opiekunów (70,83% chłopców, 74,67% dziewczynek), nauczycieli (25,00% chłopców, 17,33% dziewczynek). 16,67% chłopców i 13,33% dziewczyn nie wie do kogo się zwrócić o pomoc. Ankietowani podali inne osoby/miejsca, nie wskazując konkretnych przykładów.

Problem nikotynowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Kolejny blok tematyczny dotyczy problemu nikotynowego. W pierwszym pytaniu badani mieli określić, jak często palą papierosy. Ponad połowa mieszkańców gminy – 73,00% deklaruje, że nigdy nie paliła papierosów, zaś 20,00% twierdzi, że codziennie po nie sięga.

Na kolejne trzy pytania dotyczące palenia papierosów odpowiedź mogły udzielić tylko te osoby, które w poprzednim pytaniu zadeklarowały, iż palą papierosy.

Spośród osób, które zadeklarowały się jako palące, 40,74% pali od 6 - 15 sztuk dziennie, 18,52% pali 16 - 25 papierosów dziennie, a 14,81% poniżej 5 sztuk. 18,52% respondentów nie pali każdego dnia, z kolei 7,41% nie jest w stanie określić ile papierosów wypala dziennie. Badani na pytanie o motywacje do podjęcia palenia papierosów podali, że palą w stresie – 44,44%. Dla przyjemności pali 37,04% badanych, 29,63% respondentów po wyroby tytoniowe sięga dla towarzystwa.

Jak wynika z analizy danych, 37,04% palaczy nie podejmowało próby zerwania z nałogiem, 25,93% ankietowanych nie podejmowało próby rzucenia palenia, ale planują w przyszłości. 22,22% mieszkańców ma za sobą jednokrotną próbę rzucenia palenia, ale nieskuteczną, natomiast 14,81% wiele razy podejmowało wysiłki, lecz bez rezultatu.

Kolejnym pytaniem z zakresu palenia papierosów było określenie szkodliwości ich nadużywania dla zdrowia. Większość ankietowanych odpowiedziała, że palenie papierosów jest bardzo szkodliwe – 67,00%, a 28,00% jest zdania, że są one szkodliwe. Wskazuje to na świadomość palaczy, że mają do czynienia z substancją szkodzącą ich zdrowiu i przynoszącą spustoszenie w organizmie.

Problem nikotynowy z perspektywy dzieci i młodzieży

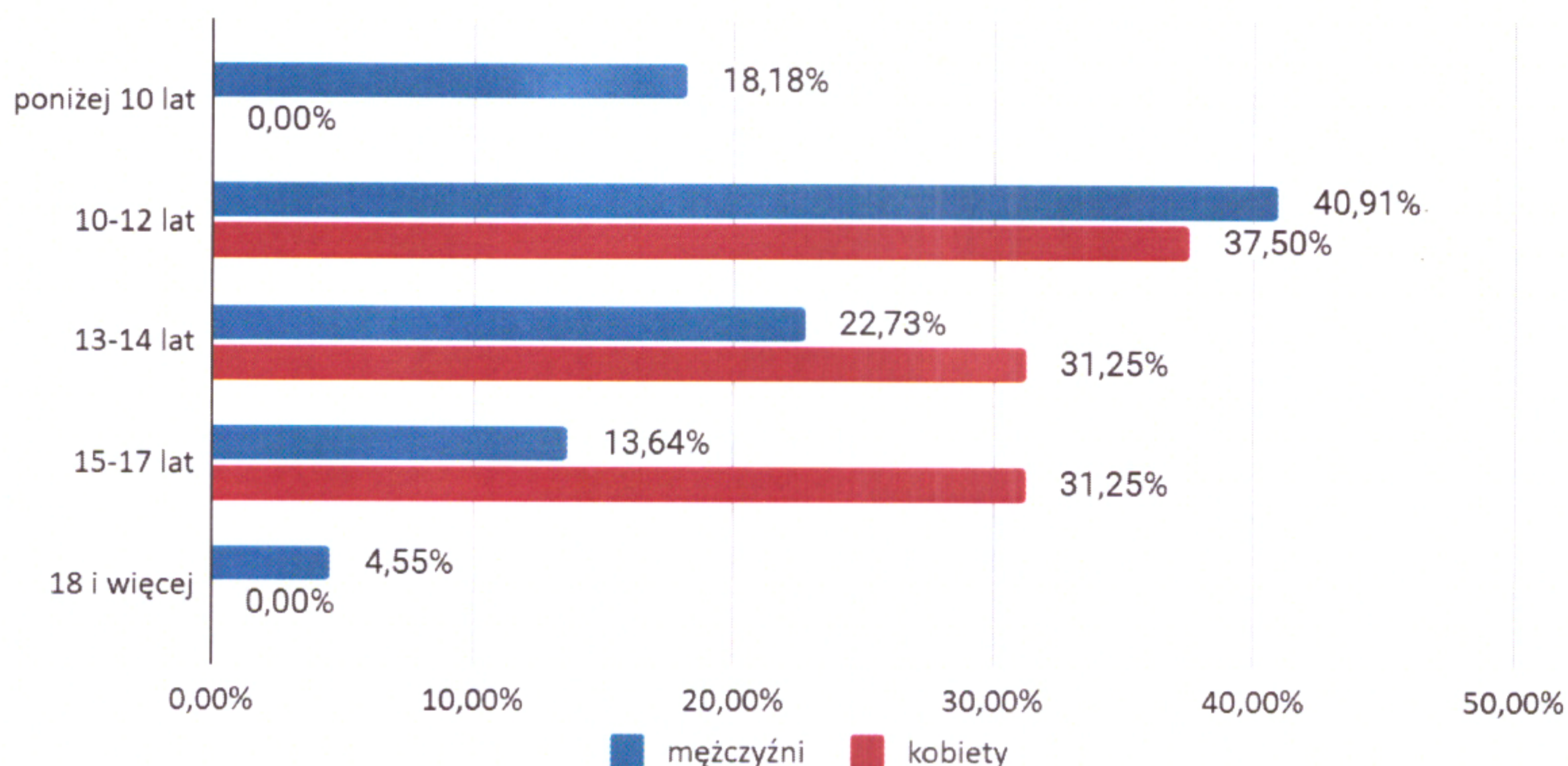
Następny blok pytań dotyczył problemu nikotynowego wśród osób nieletnich w Gminie Radzanów. W młodym wieku rozpoczynanie palenia papierosów jest niebezpieczne ponieważ jednostka szybciej się uzależnia oraz ciężiej jest jej zerwać z nałogiem. Papierosy szkodzą przede wszystkim osobie palącej, ale również innym osobom w towarzystwie.

Uczniowie (30,56%) oraz uczennice (36,00%) Gminy Radzanów przyznają, że ich rówieśnicy palą papierosy. Ponadto 23,61% chłopców oraz 37,33% dziewczynek nie wie czy takie zjawisko występuje wśród ich znajomych i rówieśników. Następnie, 45,83% uczniów oraz 26,67% uczennic uważa, że ich rówieśnicy nie palą papierosów.

Spośród badanych uczniów 69,44% chłopców i 78,67% dziewczynek zadeklarowało, iż nigdy nie paliło papierosów.

Na kolejne trzy pytania dotyczących palenia papierosów odpowiedź mogły udzielić tylko te osoby, które w poprzednim pytaniu zadeklarowały, iż próbowały palić papierosy.

Uczniowie, którzy przyznali, że palą papierosy poproszeni zostali o określenie wieku w jakim zaczęli to robić. Chłopcy po raz pierwszy zapalili papierosa kolejno w wieku: poniżej 10 roku życia (18,18%), w wieku 10 - 12 lat (40,91%), w wieku 13 - 14 lat (22,73%), w wieku 15 - 17 lat (13,64%) oraz w wieku 18 i więcej (4,55%). Dziewczynki zapaliły pierwszego papierosa: w wieku 10 - 12 lat (37,50%), w wieku 13 - 14 lat (31,25%) lub w wieku 15 - 17 (31,25%).

Respondenci zapytani o to, czy ich rodzice wiedzą, iż palą papierosy, odpowiedzieli następująco: 27,27% uczniów uważa, że ich rodzice wiedzą o tym, że palą oni papierosy, zaś 50,00% uczniów i 50,00% uczennic twierdzi, że rodzice nie wiedzą o tym fakcie. 22,73% uczniów i 50,00% uczennic nie wie, czy rodzice są tego świadomi.

W ciągu ostatnich 30 dni 54,55% chłopców i 62,50% dziewczynek paliło mniej niż jeden papieros na tydzień. Mniej niż jeden papieros dziennie wypalało 13,64% chłopców i 31,25% dziewczynek.

Wnioski

Z analizy wynika, iż w przypadku **problemu nikotynowego obserwujemy, że uczniowie niechętnie sięgają po papierosy**. Procent uczniów (głównie w wieku 10 - 12 lat), którzy spróbowali palić papierosy przyznał, że zdarzyło się to jednorazowo bądź kilka razy.

Większość dorosłych mieszkańców zadeklarowała, że nigdy nie paliła papierosów. Ta część badanych, którzy odpowiedzieli, że palą przyznała iż robią to codziennie po 6 - 15 sztuk. Sięgają po papierosy w stresie, a spora część badanych nigdy nie próbowała rzucić palenia, ale planuje w przyszłości.

Warto zauważyć, iż wśród **dorosłych mieszkańców i uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, którzy sięgają po substancje psychoaktywne, skala uzależnień nie przybiera dużych rozmiarów**.

Uczniowie szkoły podstawowej i ponadpodstawowej, którzy mieli styczność z substancjami psychoaktywnymi zaznaczają, iż była to marihuana lub haszysz, które wzięli ze znajomymi na podwórku.

Niewielki procent dorosłych mieszkańców zadeklarował, że zażywał środki psychoaktywne jednokrotnie, z ciekawości.

Uczniowie oraz dorośli mieszkańcy posiadają wiedzę na temat zagrożeń wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych. Potrafią wskazać ich konsekwencje, wiedzą do kogo zwrócić się w razie sytuacji problemowej. Dużą rolę odgrywają tutaj szkoły – dzięki realizowanym programom profilaktycznym wiedza uczniów jest na wysokim poziomie, a skala uzależnień nie przybiera dużych rozmiarów.

Również gmina podejmuje wiele działań mających na celu zmniejszenie skali problemów uzależnień.

Problem narkotykowy Rekomendowane działania profilaktyczne:

- Dalsze działania profilaktyczne na poziomie uniwersalnym, dotyczące konsekwencji zdrowotnych, społecznych i prawnych zażywania narkotyków i dopalaczy.

Działania powinny mieć szeroki zasięg, który będzie możliwy do zrealizowania za pomocą kampanii informacyjno-edukacyjnej przy użyciu ulotek, plakatów (w formie drukowanej oraz internetowej) i artykułów umieszczanych w lokalnej prasie, mediach oraz miejscach publicznych.

Wyniki diagnozy wskazują, iż 20,41% uczniów nie wie jakie mogą być negatywne konsekwencje uzależnień. Ponadto jak wskazali mieszkańcy według 16,00% okazjonalne zażywanie narkotyków nie prowadzi do uzależnienia, a 3,00% mieszkańców wskazało, że wszystkie narkotyki są bezpieczne, o ile używa się ich odpowiednio.

- Kontynuowanie rozpowszechniania informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku doświadczania problemów z nadużywaniem lub uzależnieniem od środków psychoaktywnych. Materiały powinny być dostępne w formie drukowanej

(pozostawione np. w miejscach publicznych takich jak: kościół, szpitale, przychodnie oraz w formie internetowej).

- Dalsze nieustanne prowadzenie działań profilaktycznych w szkole, mających na celu przekazywanie wiedzy na temat konsekwencji społecznych, zdrowotnych i prawnych zażywania narkotyków. Wyniki diagnozy wskazują, iż 2,04% uczniów uważa, że nie występują negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem.
- Realizację szkoleń/warsztatów dla rodziców, na temat reagowania w przypadku zażywania przez dzieci środków psychoaktywnych, rozpoznawania czy dziecko zażywa takie substancje, do kogo należy się zgłosić w przypadku doświadczenia tego problemu oraz jak rozmawiać z dzieckiem w przypadku podejmowania przez niego zachowań ryzykownych.
- Kontynuowanie cyklicznych działań mających na celu informowanie dzieci i młodzieży na temat instytucji, gdzie mogą szukać pomocy, ponieważ jak wynika z dokumentu diagnozy 14,97% uczniów nie wie do kogo zwrócić się o pomoc mając problem związany w uzależnieniem. Ulotki, plakaty powinny być umieszczone w widocznych miejscach zarówno w szkołach, jak i innych instytucjach publicznych, a także powinny zawierać dane kontaktowe do instytucji pomocowych. Informacje te powinny być również przekazywane uczniom w formie online.

Problem nikotynowy Rekomendowane działania profilaktyczne:

- Dalsze cykliczne rozpowszechnianie materiałów profilaktycznych, na których znajdować się będą informacje zachęcające do rzucenia palenia oraz sposoby i metody, które mogą w tym pomóc. Materiały powinny być również dostępne w formie online. Jak wynika z dokumentu diagnozy 20,00% mieszkańców Gminy Radzanów pali papierosy codziennie, a 62,97% badanych nigdy nie próbowało rzucić palenia.
- Należy kontynuować działania profilaktyczne wykorzystując przy tym strategię informacyjną, mającą na celu edukację mieszkańców z zakresu szkodliwości nikotyny na zdrowie palacza i osób w jego najbliższym otoczeniu.
- Dalsze propagowanie wśród uczniów zdrowego stylu życia, poprzez przedstawianie korzyści za tym idących oraz możliwości ich osiągnięcia, a także poprzez

rozpowszechnianie na ten temat ulotek, plakatów w formie drukowanej i internetowej oraz zapewnianie uczniom możliwości uczestnictwa w zajęciach sportowych (warto dopilnować, aby uczestnictwo w zajęciach sportowych wiązało się również z nauką dzieci i młodzieży zasad Fair Play, współdziałania w grupie oraz zdrowego współzawodnictwa).

- Dalsze działania ograniczające dostępność papierosów dla dzieci i młodzieży poprzez kontynuację szkoleń dla sprzedawców wyrobów nikotynowych z zakresu przestrzegania zakazu sprzedaży papierosów osobom nieletnim oraz konsekwencji moralnych i prawnych za tym idących
- Przydatne w zapobieganiu podejmowania zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież, może być dalsza realizacja programu rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) – *Spójrz inaczej*. Celem tego programu jest rozwijanie umiejętności psychospołecznych uczniów, tworzenie warunków do rozwoju umysłu, empatii i zdolności przyjmowania perspektywy drugiego oraz zachęcanie do zdrowego stylu życia poprzez zwiększanie wiedzy o własnym ciele, negatywnych wpływach społecznych oraz decyzjach prozdrowotnych.

Rozdział I – Cele programu

1. Cel główny programu

Celem głównym Programu jest ograniczenie używania narkotyków oraz związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych oraz podniesienie świadomości społeczeństwa o zagrożeniach narkomanią i niwelowanie istniejących problemów.

1. Cele szczegółowe Programu

1. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z narkotykami,
2. Wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży,
3. Zmniejszenie poczucia bezradności w poszukiwaniu pomocy.

Rozdział II – zadania programu

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem .

- 1) Współpraca z instytucjami i organizacjami w zakresie pozyskiwania informacji dotyczących możliwości uzyskania pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
- 2) Informowanie społeczeństwa o możliwościach skorzystania z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych poprzez rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych.
- 3) Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 4) Prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego w Radzanowie do pracy z osobami uzależnionymi , współuzależnionymi, nie radzącymi sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi, a także do współpracy z pałaczkami oświatowymi na terenie Gminy Radzanów , GOPS, Zespołem Interdyscyplinarnym.
- 5) Rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat przeciwdziałania narkomanii.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

- 1) Stworzenie rodzinom, w których występują problemy narkomanii możliwości korzystania z pomocy psychologicznej.
- 2) Warsztaty oraz zajęcia profilaktyczne dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Radzanów prowadzone w placówkach oświatowych.
- 3) Szerokie upowszechnianie wiedzy o możliwościach i procedurze administracyjno-prawnej kierowania osób uzależnionych na leczenie.
- 4) Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej służącej upowszechnianiu informacji o tematyce zjawisk patologii społecznych i możliwości uzyskania pomocy;
- 5) Współpraca z Policją w sprawach związanych z przeciwdziałaniem rozpowszechniania narkotyków wśród dzieci i młodzieży jak również w zakresie skutecznego reagowania w przypadkach naruszania prawa i porządku publicznego;
- 6) Inne zadania wynikające w trakcie roku mające wpływ na zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

- 1) Promowanie i organizowanie różnorodnych form edukacji profilaktyki w zakresie przeciwdziałania narkomanii (prelekcje, pogadanki, warsztaty, konkursy, spektakle, itp.).
- 2) Przeprowadzanie lokalnych i regionalnych kampanii edukacyjnych na tematy związane z problemem narkomanii oraz współdziałanie w ogólnopolskich kampaniach medialnych dotyczących tej tematyki.
- 3) Wspieranie działań profilaktycznych o charakterze rozrywkowym, sportowym itp. dla dzieci i młodzieży w szczególności sposób eksponujący szkodliwość narkotyków.

- 4) Zakup i rozprowadzanie materiałów informacyjno-edukacyjnych (książki, kasety, płyty DVD, broszury, ulotki itp.).
- 5) Tworzenie warunków do powstawania alternatywnych miejsc spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży (Dofinansowanie funkcjonowania świetlicy środowiskowej dla dzieci w GOK Radzanów i placówkach oświatowych na terenie gminy).
- 6) Inne zadania służące propagowaniu profilaktyki w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności wśród dzieci i młodzieży, wynikłe w trakcie rok.

Zadanie 4

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

- 1) Dofinansowanie realizacji programu profilaktyczno-terapeutycznego, edukacyjnego podczas zorganizowanych form wypoczynku letniego, zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem uzależnień.
- 2) Współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami w obszarze przeciwdziałania narkomanii.
- 3) Wspieranie edukacyjno-informacyjne, materialne podmiotów zajmujących się szeroko rozumianą profilaktyką przeciwdziałania narkomanii.
- 4) Wspieranie merytoryczne i finansowe instytucji prowadzących działalność profilaktyczną w zakresie profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania narkomanii.
- 5) Współpraca z Policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych, poprzez przeciwdziałanie rozprowadzaniu narkotyków wśród dzieci i młodzieży.

Zadanie 5

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób.

- 1) Współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Radzanowie w zakresie udzielania wsparcia socjalnego osobom dotkniętym problemem narkomanii.
- 2) Współpraca ze Posterunkiem Policji w Szreńsku w zakresie podejmowania interwencji kryzysowej w rodzinach dotkniętych problemem narkomanii.

Rozdział III – Realizatorzy

1. Urząd Gminy Radzanów – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Radzanowie
2. Koordynator Gminnego Programu Profilaktyki.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzanowie.
4. Komenda Powiatowa Policji w Mławie – Posterunek Policji w Szreńsku.
5. Gminny Ośrodek Kultury w Radzanowie.
6. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gajda – Med w Radzanowie.
7. Placówki oświatowo – wychowawcze.
8. Wszystkie inne instytucje i osoby zaproszone do współpracy przy realizacji programu

Rozdział IV – Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 przewiduje się kwotę 6.000 zł. . Dział 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85153 - przeciwdziałanie narkomanii.

Radzanów, dnia 22 grudnia 2020 r.

Przewodniczący Rady Gminy

Cezary Jurkiewicz